

Čís. 1782.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Žádosti, by podle § 17 rozl. zák. povolena byla rozlučka manželství z důvodů § 13 písm c) rozl. zák., nemusí předcházeti bezvýsledná soudní výzva manžela k návratu do manželského společenství.

(Rozh. ze dne 8. srpna 1922, R I 923/22.)

Soud první stolice povolil k návrhu manželovu rozlučku manželství, ježto v předchozím sporu o rozvod manželství od stolu a lože vyšlo na jevo, že manželka manžela zlomyslně opustila. Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Žádost o rozlučku není odůvodněna, neboť dle § 17 zák. rozl. a čl. II. odst. III. vládní nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n., lze vysloviti rozlučku na podkladě provedeného již sporu o rozvod tehdy, když soud na základě konaného šetření dojde ku přesvědčení, že by skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly už tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno. Dle obsahu žaloby o rozvod, jejíž skutkové údaje bylo míti za pravdivé, opustila manželka dne 12. února 1912 svého manžela za jeho nemoci zlomyslně, ač ji vyzval, aby u něho zůstala, a nevrátila se do dnes k němu a následkem odcizení se manželův nastal hluboký rozvrat manželský a žalobce pojal nepřekonatelný odpor vůči své manželce, to tím více, když po dobu téměř 10 roků manželské společenství obnoveno nebylo. Tyto okolnosti samy o sobě nestačí k odůvodnění rozlučky dle § 13 c), h), i) rozl. zák., neboť dle § 13 c) rozl. zák. vyhledává se vedle zlomyslného opuštění ještě další předpoklad, že manžel opustivší druhého nevrátil se na vyzvání soudní do šesti měsíců. Že by manželka byla manželem soudně vyzvána k návratu do manželského společenství, a že přes to se ve lhůtě 6ti měsíční nevrátila, nebylo v žalobě o rozvod ani potvrzeno. Zlomyslné opuštění samo o sobě stačilo sice k rozvodu ve smyslu § 109 obč. zák., nemohlo však bez splnění dalšího uvedeného podkladu stačiti k výroku o rozluce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu a uvedl v otázce, o níž tu jde,

v d ů v o d e c h :

Skutečnosti, vyšlé na jevo ve sporu o rozvod manželství, byly by už tenkrát odůvodnily výrok o rozluce manželství dle § 13 c) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., kdyby oň bylo bývalo žalováno, pročez soudce první stolice právem vyslovil podle § 17 tohoto zákona rozlučku manželství. Dle odstavce c) uvedeného § 13 lze o rozlučku pro zlomyslné opuštění žalovati jen tenkrát, jestliže se druhý manžel nevrátí na soudní vyzvání do šesti měsíců. Soud rekursní mylně se domnívá, že této podmínky třeba jest i pro povolení rozlučky podle § 17. Jestliž to jen formální podmínka pro žalobu rozlukovou, již § 17 nežadá a jež by při žádosti rozlukové dle § 17 neměla ani rozumného důvodu, neboť rozsudkem, vyslovujícím rozvod manželství od stolu a lože, na-

bývá každý z obou manželů práva na oddělené bydliště a nelze tedy na žádném z nich žádati, by se vrátil do manželského společenství k manželu druhému. Pro soudní výrok při rozluce dle § 17 jest jen zapotřebí, by zjištěn byl duvod zlomyslného opuštění a by zjištěné okolnosti vedly ku přesvědčení, že skutečnosti, vyšlé ve sporu o rozvod manželství na jevo, byly by už tenkrát odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno.

Čís. 1783.

Pokud jest ve smyslu zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., ohledně bytu domovníkem ten, kdo si byt v domě sám platí.

(Rozh. ze dne 8. srpna 1922, Rv I 883/22.)

Žalovaní byli domovníky v domě žalobců a platili zmírněnou činži původně za byt a krám, později pouze za byt. Proti výpovědi z domovníckého poměru a z bytu namítli žalovaní, že ohledně bytu byli nájemníky a že se na ně vztahuje zákon o ochraně nájemců. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e n á m í t k á m v y h o v ě l a p r o h l á s i l v ý p o v ě ě z a b e z ú č i n n o u . D ů v o d y : P o m ě r , o n ě j ž t u j d e , n e l z e p o d ř í d i t i § 10 d o m o v n í c k ě h o z á k o n a z e d n e 30. l e d n a 1920, č í s . 82 s b . z . a n . B y t o v á n o u z e v y n u t i l a s i v y d á n í z á k o n a z e d n e 8. d u b n a 1920, č í s . 275 s b . z . a n . , k t e r ý p r o s v o u j a s n o u t e n d e n c i , c h r á n í t í n á j e m n í k y v j i c h ž i v o t n í m z á j m u , m í t í k d e b y d l e t í , n a z v á n z á k o n e m o o c h r a n ě n á j e m n í k ů . T e n t o z á k o n , k t e r ý s k u t e č n ě s i l n ě o b m e z u j e d i s p o s i c i v l a s t n í k a d o m u b y t y , p o n e c h a l p o u z e v t ě c h p ř í p a d e c h v l a s t n í k o v i d o m u m o ž n o s t d i s p o n o v a t i b y t e m , k d y ž b y t t v o ř í n a t u r á l n í m z d u o s o b , p r o v l a s t n í k a d o m u p r a c u j í c í c h , t o t i ž d e p u t á t n í c h d ě l n í k ů a d o m o v n í k ů . Z á k o n d o m o v n í c k ý s t a n o v í v § 8 , ž e d o m o v n í k o v i d l u ž n o d á t i n a t u r á l n í b y t . V § 15 t ě h o ž z á k o n a s e s t a n o v í , ž e p r á v o , d o m o v n í k o v i d l e § 8 p ř í s l u ŝ e j í c í , n e m ů ž e b ý t i u j e d n á n í m v y l o u c e n o a n i o b m e z e n o . Z t o h o p l y n e , ž e , j a k m í l e n e m á t e n , k d o t ř e b a s d o m o v n í c k é p r á c e k o n á , n a t u r á l n í h o b y t u , n e l z e h o p o k l á d a t i z a d o m o v n í k a v t o m t o s m y s l u a n e p o d l ě h á z á k o n u d o m o v n í c k ě m u . N u t n o u v á ŝ í t , ž e z á k o n o d á r c e j e n o m p r o t o j i s t ě n e p o s k y t l d o m o v n í k ů m o c h r a n y n á j e m n í c k é , p r o t o ž e p o ž í v a j í n a t u r á l n í h o b y t u , t a k ž e j e j i c h p o m ě r p r a c o v n í j e s t s p j a t s b y t e m n e r o z l u c n ě , t a k ž e z r u š e n í j e h o m u s í m í t i z a n á s l e d e k v y k l i z e n í b y t u , a b y n o v ý d o m o v n í k m ě l k d e b y d l e t . O d v o l a c í s o u d p o n e c h a l v ý p o v ě ě v p l a t n o s t i . D ů v o d y : N e s p r á v n ě p r á v n í p o s o u z e n í s h l e d á v a j í o d v o l a t e l é v t o m , ž e p r v ý s o u d c e v y c h á z í p ř í s v ě m r o z h o d n u t í z p r á v n í ú v a h y , ž e , n e m á - l i d o m o v n í k n a t u r á l n í h o b y t u , n e l z e j e j p o k l á d a t i z a d o m o v n í k a a ž e v d ů s l e d k u t o h o z á k o n u o d o m o v n í c í c h n e p o d l ě h á . O d v o l á n í n e l z e u p ř í t i o p r á v n ě n o s t i . D l e z á k o n a z e d n e 30. l e d n a 1920. č í s . 82 s b . z . a n . , j s o u d o m o v n í k y o s o b y , k t e r é b y l y v l a s t n í k e m d o m u p o v ě ř e n y , b y d o h l í ž e l y n a d ů m , u d r ž o v a l y v n ě m č i s t o t u a p o ř á d e k a o b s t a r á v a l y j i n a k é p r á c e , t ý k a j í c í s e s p r á v y d o m u . D o m o v n í k ů m j s o u n a r o v e ŋ p o s t a v e n í s p r á v c o v é d o m u a v r á t n í (§ 1 č í s . 2) . Z á k o n u k l á d á s i c e m a j i t e l i d o m u , b y d a l d o m o v n í k o v i v h o d n ý , s v ě t l ý a k ř á d n ě m u u ž í v á n í z p ů s o b i l ý b y t , p o k u d m o ž n o o d v o u m í s t n o s t e c h a b l í z k o d o m o v n í c h d v e ř í (§ 8) , ž e b y v š a k b y l p o v i n e n , d á t i m u b y t